

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

1. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planach nauczania dla publicznych szkół
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

2. Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej

- **Celem orientacji zawodowej w klasach I–III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
- **Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
- **Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII** szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji¹

3. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane

do trzech grup adresatów:

Adresat	uczniowie	rodzice	nauczyciele
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie porad i konsultacji indywidualnych; • prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: <ul style="list-style-type: none"> • poznawanie 	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole; • inicjowanie kontaktów z przedstawicielami 	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego; • prowadzenie lekcji otwartych;

	<p>własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”; • aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych; • określanie potencjału edukacyjno-zawodowego; • prowadzenie kół zainteresowań; • organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy; • stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne; • umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych; • informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych; • umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju) 	<p>instytucji działających na rynku pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy; • prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów; • informowanie o targach edukacyjnych; • udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik); • włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym 	<ul style="list-style-type: none"> • zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej; • organizowanie wizyt studyjnych w firmach; • inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy; • organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy; • udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego; • wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.
--	---	--	---

4. Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;

- podczas:
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli)
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

5. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

osoba	Zakres działań
Dyrektor	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym; • współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ; • wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi; • zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; • organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.
Doradca zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> • określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery

	<p>zawodowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu; • wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; • prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów. • systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym; • planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami; • gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia; • organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym; • współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym; • wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ; • gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym; • współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.
Wychowawcy	<ul style="list-style-type: none"> • określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; • włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; • realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; • wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; • współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci; • współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej)	<ul style="list-style-type: none"> • określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania

	<p>z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; • przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych; • prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe; • organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąpki zawodoznawcze; • współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
Specjaliści (psycholog, pedagog)	<ul style="list-style-type: none"> • określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; • współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; • włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty); • współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
Nauczyciel-bibliotekarz	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; • opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego; • włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.
Pielęgniarka szkolna	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; • udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów; • organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

6. Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w specjalnie przeznaczonych do tego sali lub innej sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma zapewniony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych. Uczniowie mają dostęp do komputerów, na których zainstalowane są programy edukacyjne np. w szkolnym centrum multimedialnym lub bibliotece. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w gabinecie lub pokoju z dostępem do Internetu dla doradcy zawodowego oraz dla uczniów.

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.);
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, kserokopiarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, np. karty do flipcharta, markery;
- tablice (flipchart, ścienna, magnetyczna).

7. Sojusznicy- sieć współpracy

Placówka	Zakres współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów; • udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;

	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego; • konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ); • prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych; • tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.
Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym, • tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym, • przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.
GCK- Biblioteka publiczna	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego; • wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych; • gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego; • współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.
Szkoły ponadpodstawowe	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.; • prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów; • organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII; • organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.
Centra kształcenia praktycznego	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych; • współorganizowanie konkursów zawodoznawczych; • organizowanie dla uczniów zajęć rozwijających ich zainteresowania i pasje; • współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym; • informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy; • przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników; • udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych; • współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego; • udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES); • udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy; • współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy
Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle; • wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu); • organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.
Ochotnicze hufce pracy (OHP)	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dalszego planowania kariery; • prowadzenie seminariów, konferencji, warsztatów; • wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych; • umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie;
Pracodawcy:	<ul style="list-style-type: none"> • współorganizowanie konkursów zawodoznawczych; • aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami; • organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych; • przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy; • sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.
Kuratorium oświaty, starostwa powiatowe, urząd gminy	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie sieci doradców zawodowych; • opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;

	<ul style="list-style-type: none"> • powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.
Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego; • przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego; • opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby); • prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego • organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych, • organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery
Organizacje pozarządowe (lokalne stowarzyszenia)	<ul style="list-style-type: none"> • propagowanie idei wolontariatu; • umożliwianie uczniom doświadczenia pracy; • realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

8. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

- Wewnętrzny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane.
- Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy.
- Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę: co roku lub po całym cyklu kształcenia.
- Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

Integralną część WSDZ stanowią :

1. Program preorientacji zawodowej dla przedszkola (zał. Nr 1)
2. Program orientacji zawodowej dla klas 1-3 szkoły podstawowej (zał. Nr 2)
3. Program orientacji zawodowej dla klas 4-6 szkoły podstawowej (zał. Nr 3)
4. Program doradztwa zawodowego dla klas 7-8 szkoły podstawowe (zał. Nr 4)
5. Roczny plan realizacji działań doradczych (zał. Nr 5)